

Ο ρωμαϊκός κι ο εβραϊκός Χριστιανισμός μέσα από τα Ευαγγέλια

Όπως θα αποδειχθεί μέσα από τούτη τη μελέτη, η Ρώμη ήταν αυτή που γεννοβόλησε τον Χριστιανισμό. Ο τελευταίος, δημιουργήθηκε, κωδικοποιήθηκε κι απέκτησε το αρχικό του τυπικό, από αριστοκράτες Ρωμαίους, μέσα στην ίδια τη Ρώμη.

Μερικοί ευτελείς συλλογισμοί φτάνουν, αν όχι να μας πείσουν γι' αυτό, τουλάχιστον να μας προβληματίσουν.

Πρώτον: Δεν υπάρχει ούτε μια εβραϊκή μαρτυρία του 1ου αιώνα, για χριστιανούς και Χριστιανισμό. Ούτε ο Φλάβιος Ιωσήφ, ούτε ο Ιούστος, ούτε ο Φίλωνας της Αλεξάνδρειας, λένε τίποτα για το ζήτημα. (Οι δυο περιβόητες αναφορές του Φλάβιου Ιωσήφ, έχουν πεταχτεί στ' άχρηστα, σαν κακόβουλες πλαστογραφίες, απ' την πρώτη στιγμή). Αντιθέτως, υπάρχουν δυο σημαντικές μαρτυρίες, από δυο κορυφαίους Ρωμαίους ιστορικούς, που γράφουν λίγα χρόνια αργότερα, απ' τους τρεις παραπάνω Εβραίους συγγραφείς. Του Τάκιτου και του Σουετώνιου. Κι οι δυο τους μιλούν για «Χριστό» και χριστιανούς. Και το κυριότερο: Μιλάνε για χριστιανούς που δρουν στη Ρώμη, κι όχι στην Ιουδαία. Την ίδια περίπου εποχή, ένας άλλος Ρωμαίος συγγραφέας, ο Πλίνιος ο «νεώτερος», κάνει λόγο για χριστιανούς στη Μικρά Ασία.

Δεύτερον: Οι πρώτοι καταγεγραμμένοι επώνυμοι χριστιανοί, είναι «εθνικής» καταγωγής, κι η δράση τους εξελίσσεται, έξω απ' την Παλαιστίνη.

Τρίτον: Στα 133 μ.Χ. ξεσπά η επανάσταση του Εβραίου «Μεσσία» Μπαρ Κοχμπάς. Όλες οι πηγές συμφωνούν, ότι σ' αυτή συμμετείχε το σύνολο του εβραϊκού λαού. Η επανάσταση στρεφόταν ενάντια στους Ρωμαίους κατακτητές. Η χριστιανική φιλολογία, ισχυρίζεται ότι ο Κοχμπάς κατέσφαξε πάμπολλους χριστιανούς. Αυτό, σημαίνει ότι οι χριστιανοί δεν βρίσκονται στην πλευρά των Εβραίων, μα των

αντιπάλων τους, Ρωμαίων.

Τέταρτον: Η χριστιανική φιλολογία, αντανακλά όλες τις δοξασίες του «εθνικού» κόσμου, είτε θρησκευτικές, είτε φιλοσοφικές.

Πέμπτον: Υπάρχουν αναφορές Ρωμαίων συγγραφέων, ότι πολλοί Ρωμαίοι αριστοκράτες είχαν ασπαστεί τη λατρεία του Γιαχβέ .

Ο αποκλεισμός της ανθρωποκεντρικής μεθόδου απ' τις αναλύσεις τους, γρήγορα έφερε όλες τις διάφορες χριστολογικές σχολές σ' ένα αξεπέραστο αδιέξοδο. Αυτό εκφραζόταν μ' ένα ερώτημα. Ερώτημα, στο οποίο όλες οι τάσεις δήλωναν αδυναμία αντιμετώπισής του. Το ερώτημα τις καλούσε ν' απαντήσουν στο εξής: Με ποιόν τρόπο ο Χριστιανισμός ξεφεύγει απ' τα στενά, όσο κι αμελητέα όρια της Παλαιστίνης, όπου δρα σαν μια μικρή περιθωριακή αίρεση και «κατακλύζει» όλο το φάσμα του εθνικού χώρου, μέσα σ' εκατό μόλις χρόνια; Μέσω ποιών διαδικασιών, και γιατί, γνωρίζει αυτόν τον θρίαμβο; Τόσο στη ρωμαϊκή περιφέρεια, όσο και στην ανατολική Μεσόγειο, υπήρχαν δεκάδες εσχατολογικές δοξασίες. Πολλές απ' αυτές, έσερναν πίσω τους ένα παρελθόν αιώνων κι επέζησαν άλλους πέντε περίπου αιώνες, μετά την εμφάνιση του Χριστιανισμού. Οι οπαδοί της ανέρχονταν σ' εκατομμύρια κι η εμβέλεια επιρροής τους, αγκάλιαζε όλο τον αρχαίο κόσμο. Π.χ. ο Ορφισμός ή ο Μιθραϊσμός. Κι απ' τις δυο αυτές θρησκείες, ο Χριστιανισμός αντέγραψε όλο σχεδόν το υλικό τους. Μέχρι και την ημερομηνία γέννησης του Μίθρα. Ποιές είναι λοιπόν οι ιστορικές προϋποθέσεις που καλύπτει, ώστε να υπερκεράσει κάποια στιγμή θρησκείες με τόσο βαθιές ρίζες;

Η απάντηση στο ερώτημα, που ανάγκασε όλες τις σχολές να σηκώσουν τα χέρια ψηλά, συνδέεται άμεσα με τη βασικότερη ομοφωνία τους: Καμμιά χριστολογική σχολή δεν αμφισβήτησε την εβραϊκή προέλευση του Χριστιανισμού. Καμμιά τους δεν στάθηκε ικανή να θέσει το κατά πολύ απλούστερο ερώτημα: Ήταν δυνατό οι εβραϊκές συνθήκες να επέτρεπαν ποτέ τη δημιουργία μη γιαχβικής αίρεσης, μέσα στους κόλπους τους; Κι αν υποθέσουμε ότι τα πράγματα έγιναν έτσι, όπως λένε τα χριστιανικά γραπτά, η αίρεση τελικά καταπνίγηκε. Πώς μπόρεσε μια ξοφλημένη στην ίδια την απόμερη γωνιά της, μικροαίρεση, να γνωρίσει την αποθέωση που γνώρισε;

Η εύκολη απάντηση, θα ήταν: Μέσω της εβραϊκής διασποράς. Αλλά, αυτή είναι όντως μια εύκολη απάντηση. Γιατί, αν ήταν έτσι, αν η εβραϊκή διασπορά είχε αυτή την ικανότητα, τότε όλος ο κόσμος θα είχε εδώ κι αιώνες ασπαστεί το γιαχβικό

σχήμα.

Εκείνο που είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση, είναι πως ο Χριστιανισμός θα πρέπει να κάλυπτε ζωτικές ανάγκες κάποιων τμημάτων του «εθνικού» χώρου. Αλλιώς, δεν θα εξαπλωνόταν στο σημείο που εξαπλώθηκε. Για να συμβεί όμως αυτό, θα πρέπει να είχε κάποια οργανική σύνδεση με τούτα τα τμήματα. Με λίγα λόγια, θα πρέπει ν' αποτελούσε παράγωγο των διεργασιών τους. Έχουμε το δικαίωμα να πούμε ότι η εβραϊκή διασπορά, αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα του «εθνικού» χώρου; Ασφαλώς όχι. Κι ειδικά, όταν γνωρίζουμε ότι σ' όλον τον τότε κόσμο, η εβραϊκή διασπορά αποτελούσε το μόνιμο στόχο όλων των παραγόντων του μέρους, όπου κομμάτια της «φιλοξενούνταν» (λαού, αρχών κ.λπ.). Η μόνιμη προσπάθειά της να διασώσει την εθνολογική της ταυτότητα, την οδηγούσε σ' αναγκαστική περιθωριοποίηση και κατ' επέκταση σε διαρκή διαμάχη με το γηγενές στοιχείο. Μόνο στην Αλεξάνδρεια μπόρεσε και γνώρισε την κοινωνική ανέλιξη. Μα η Αλεξάνδρεια, είναι αφ' ενός μια πόλη στον κόσμο, αφ' ετέρου μακριά απ' το αντικείμενό μας, που είναι η Ρώμη.

Μελετώντας προσεκτικά τα κείμενα της «Καινής Διαθήκης», διαπιστώνουμε δυο πράγματα, που το ένα αποτελεί λειτουργική συνέπεια του άλλου.

α) Έναν λαβύρινθο από αντιφάσεις, σκόπιμες παραπλανήσεις και στυγνές διαστρεβλώσεις της Ιστορίας, που προφανή στόχο έχουν την αποθάρρυνση μελλοντικών ερευνών.

β) Μια αγχώδη προσπάθεια να πείσουν για την εβραϊκή γιαχβική καταγωγή του «Ιησού». Οι περισσότερες απ' τις διαστρεβλώσεις που επιχειρούν οι ανώνυμοι αντιγραφείς του 4ου αιώνα, στοχεύουν σ' έναν πολύ συγκεκριμένο στόχο. Οτιδήποτε θα μπορούσε να προσδώσει «εθνική» χροιά στην προέλευση του Χριστιανισμού, πλαστογραφείται ανηλεώς και προσαρμόζεται στην εβραϊκή παράδοση. Στα κείμενα, που για διάφορους λόγους δεν μπορεί να γίνει αυτό, η κατάσταση καταντάει κωμική. Πάνω στο «εθνικό» αρχικό στρώμα αφηγήσεων, προστίθεται ένα αντίστοιχο εβραϊκό. Αποτέλεσμα, η δημιουργία ενός τραγέλαφου, όπου η μια παράγραφος αναιρεί την άλλη. Το δυστύχημα είναι, ότι οι χριστιανοί πλαστογράφοι, κατάφεραν να πετύχουν αυτό που επεδίωκαν. Η έρευνα στο χριστολογικό ζήτημα, έπεσε στην παγίδα της δήθεν εβραϊκής καταγωγής του Χριστιανισμού. Άμεσο επακόλουθο, ο αποπροσανατολισμός της προσπάθειας, για μια επιστημονική ανασύνθεση των αληθινών συνθηκών, που γέννησαν τη χριστιανική θρησκεία. Ελάχιστοι ήταν αυτοί που θέλησαν να δουν το ζήτημα, από

μια διαφορετική οπτική γωνία.

Αλλά κι αυτοί, σύντομα βάλτωσαν στον ωκεανό των παραποιήσεων. Στην καλύτερη περίπτωση, κατατρίβονταν αναλίσκόμενοι στην αναζήτηση συγγενικών προς τον Χριστιανισμό, «εθνικών» στοιχείων. Οπωσδήποτε, η χεγκελιανή συγκριτική μέθοδος, πρόσφερε τεράστιες υπηρεσίες στην αυγή της έρευνας του χριστολογικού. Από κάποια στιγμή όμως και μετά, κατάντησε στείρα επανάληψη.

Ο μόνος που μπόρεσε να διασπάσει το εβραϊκό τείχος των πλαστογραφήσεων, ήταν ο Μπάουερ (1809-1882), καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βόννης. Τα μεγαλοφυή συμπεράσματά του όμως, όταν δεν χλευάστηκαν, κατακρίθηκαν σαν «εξτρεμιστικά». Ο Μπάουερ, αναλύοντας όλα τα στοιχεία του φακέλου, φτάνει στο σημαντικό για την εποχή του συμπέρασμα, πως τα λίκνα του Χριστιανισμού υπήρξαν η Ρώμη κι η Αλεξάνδρεια κι όχι η Ιουδαία.

Στα τέσσερα «Ευαγγέλια» του «Κανόνα», διακρίνονται καθαρά και τα δύο στοιχεία που αναφέραμε. Με βάση έναν υπεραπλουστευμένο πυρήνα, περιστρέφονται πάμπολλες αντιφατικές εκδοχές. Το βασικό πρόβλημα είναι να βρούμε το γιατί υπάρχουν αυτές οι αντιφάσεις. Οφείλονται στην ηλιθιότητα των αντιγραφών, που δεν φρόντισαν να εναρμονίσουν τις πλαστογραφήσεις; Κάτι τέτοιο, δεν στέκει σε καμιά σοβαρή ανάλυση. Ακόμα κι ένας «αγαθός» χριστιανός, όπως επιδιώκει να εμφανίζεται ο Βιτόριο Μεσόρι, είναι σε θέση να εξουδετερώσει την παραπάνω άποψη, μ' ένα εύλογο ερώτημα: *«Γιατί όμως οι συντάκτες των Ευαγγελίων δεν εκμεταλλεύτηκαν το ότι ο Ιησούς δεν είχε αφήσει κανένα γραπτό; Γιατί δεν εξάντλησαν όλες τις ευκαιρίες, που κρατούσαν άφθονες στα χέρια τους, προκειμένου ν' απαλείψουν όλες τις αντιφάσεις που υπάρχουν στα κείμενά τους;»*. Το ερώτημα του Μεσόρι, αποτελεί και τη λογικότερη απάντηση, στους ισχυρισμούς για ηλιθιότητα, των αντιγραφών. Στην πραγματικότητα αυτές οι περίφημες αντιφάσεις των «Ευαγγελιστών», δεν οφείλονται σ' απλή δυσαρμονία. Απλά, αποτελούν αντανάκλαση της θανάσιμης διαμάχης, ανάμεσα στον αρχικό ρωμαϊκό Χριστιανισμό, και στη μετέπειτα εβραϊκή του παράφραση.

Το γεγονός της ρωμαϊκής προέλευσης των συντακτών των «Ευαγγελίων», πιστοποιείται από ένα πλήθος ντοκουμέντων. Κυριότερο, η πλήρης άγνοιά τους για οτιδήποτε έχει σχέση με την Παλαιστίνη. Οι περιοχές που βάζουν τον «Ιησού» να κινείται, είναι φοβερά μικρές. Τα ονόματα των τοποθεσιών πού αναφέρουν, όταν δεν είναι ανύπαρκτα, είναι τόσο γνωστά, που θα τα ήξερε οποιοσδήποτε είχε ακούσει κάτι για Παλαιστίνη. Τη μικρή λίμνη, με το γλυκό νερό, Γενησαρέτ, την

αποκαλούν «θάλασσα της Γαλιλαίας». Τη δεύτερη σε σημαντικότητα πόλη της Ιουδαίας, την Τιβεριάδα, την αγνοούν. Αγνοούν επίσης, κι αυτή τη Νεκρά Θάλασσα. Απ' τα τόσα βουνά, που υποτίθεται ότι ανέβηκε ο «Ιησούς», δεν αναφέρεται κανενός η ονομασία. Δεν γίνεται κανένας λόγος για τους χείμαρρους του Ιορδάνη, πού ορισμένοι απ' αυτούς, όπως ο Γιαρμούκ κι ο Γιαμπόκ, ήταν πασίγνωστοι. Δεν αναφέρεται καμιά ονομασία τόπου, απ' τις δεκάδες που υπάρχουν ανάμεσα στις Σαμάρεια, Περαία, Ιερουσαλήμ. Αντιθέτως, όπου αναφέρονται τοποθεσίες με τ' όνομά τους, είναι σαφώς κατασκευασμένες κι αυτές κι αυτά. Λ.χ. η «Μπετσάιντα», η «Μπεγκατάν» κι η «Μπετφάγκε», του «Ματθαίου». Επίσης η «Ντολμανούτα», του «Μάρκου», η «Ναΐν», του «Λουκά» κι οι «Ενόν», «Κανά», «Σαλίμ», του «Ιωάννη». Ακόμα, τα λεγόμενα «Ευαγγέλια», δεν αναφέρουν ούτε ένα απ' τα ζώα ή τα φυτά, που συντελούν στην όποια ιδιορρυθμία της Παλαιστίνης. Το λιοντάρι, η ύαινα, το τσακάλι, ο χαμαιλέοντας, ζώα που εκείνη την εποχή αφθονούσαν στην περιοχή, δεν αναφέρονται καθόλου. Αναφέρονται ο λύκος, το κοράκι, η σαύρα -ζώα που αποτελούν σημείο αλληγορίας στην Ελλάδα, στη Μικρά Ασία, και στην Ιταλία. Ο «Μάρκος» μιλάει για ένα κοπάδι...2.000(!) γουρουνιών, σαν να πρόκειται για κοινό θέαμα. Κι αυτό, σε μια χώρα που το χοιρινό κρέας θεωρείται απαγορευμένη τροφή. Τα πλέον κοινά δέντρα της Παλαιστίνης, όπως η πορτοκαλιά, η ελιά, η αμυγδαλιά, και κυρίως η χουρμαδιά, είναι σαν να μην υπάρχουν.

Γίνεται λοιπόν φανερό, πως οι συγγραφείς των «Ευαγγελίων», δεν έχουν καμιά άμεση σχέση με την Παλαιστίνη. Ό,τι γνωρίζουν, το γνωρίζουν είτε απ' τα έργα των Φλάβιου Ιωσήφ, Φίλωνα, Ιούστου, είτε απ' τις αφηγήσεις των Εβραίων της διασποράς. Η καταγωγή τους θα πρέπει σίγουρα ν' αναζητηθεί στη ρωμαϊκή περιφέρεια. Κι αυτό, γιατί τα «Ευαγγέλια» αντανakλούν, σ' ένα μεγάλο βαθμό, τις περισσότερες δοξασίες, που κυκλοφορούν σ' όλη την απέραντη αυτοκρατορία κι όχι μόνο σ' αυτή.

Η χριστιανική Εκκλησία, θεωρεί τα τέσσερα «Ευαγγέλια», σαν τ' αρχαιότερα κείμενα του «Κανόνα». Η επιστημονική όμως έρευνα, έχει υπερκεράσει, εδώ και καιρό, αυτή τη «θέση». Στην πραγματικότητα, τα «Ευαγγέλια» αποτελούν τα νεώτερα κείμενα της «Καινής Διαθήκης». Και βέβαια υπάρχουν μέσα τους στρώματα αφηγήσεων, πολύ παλιότερα απ' την τελική επεξεργασία των κειμένων τους. Πλην όμως, η τελική διατύπωσή τους, δεν έγινε κατορθωτή, παρά μόνο στα τέλη του 4ου αιώνα, ύστερα απ' οξύτατες αντεγκλήσεις.

Μετά απ' το σφυροκόπημα της χριστολογικής έρευνας, πολλοί θεολόγοι,

αναγκάστηκαν ν' αναθεωρήσουν κάπως την επίσημη θέση της Εκκλησίας για την αρχαιότητα των «Ευαγγελίων». Αρπάζονται απ' την ελαστικότητα της πρόθεσης «κατά», όπως ο πνιγμένος απ' τα μαλλιά του. Έτσι, ναι μεν ο «Ματθαίος» ή ο «Λουκάς», έζησαν την εποχή που τους τοποθετεί η παράδοση, αλλά τα «Ευαγγέλια» γράφτηκαν πάνω στις αφηγήσεις τους βέβαια, αρκετά αργότερα. Και πώς να κάνουν διαφορετικά; Οι ιστορικές ανακρίβειες που περιέχουν, είναι τόσο έντονες, που δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αντίδρασης. Η μόνη αιτιολόγηση, που θα μπορούσε να σταθεί γι' αυτές, είναι ότι οι συντάκτες τους, γράψουν σε μια εποχή μακρινή απ' τα συμβάντα που περιγράφουν. Είναι όμως έτσι; Μήπως αυτή η αιτιολόγηση προσφέρει ένα ατράνταχτο άλλοθι για τις ανακρίβειες; Θέλουμε να πούμε, μήπως οι συγκεκριμένες ιστορικές ανακρίβειες, δεν οφείλονται αποκλειστικά και μόνο στην ασχετοσύνη των «Ευαγγελιστών»; Εν πάση περιπτώσει, μήπως βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα θεληματικό ανακάτωμα προσώπων και πραγμάτων; Ο επιδιωκόμενος στόχος, θα μπορούσε να ήταν μια παραπλόνηση, και συνεπώς μια απομάκρυνση, των μελλοντικών ερευνών απ' την αλήθεια.

Αλλά, ας δούμε μερικές απ' αυτές τις ιστορικές ανακρίβειες...

Ο «Λουκάς», λοιπόν, τοποθετεί τον Κυρήνιο, κυβερνήτη της Συρίας τον καιρό του Ηρώδη του Μεγάλου. Πρόκειται για χοντροκομμένο λάθος. Είναι απολύτως εξακριβωμένο, πως ο Κυρήνιος χρημάτισε σ' αυτή τη θέση, στα χρόνια του γιου τού Ηρώδη, Ηρώδη Αντίπα. Ο τελευταίος, με τη σειρά του, δεν ήταν βασιλιάς, όπως τον θέλει ο «Μάρκος», μα τετράρχης. Ο Άννας πάλι, δεν υπήρξε συναρχιερέας με τον Καϊάφα, για τον απλούστατο λόγο, πως ποτέ δεν υπήρξαν στην Ιερουσαλήμ δυο αρχιερείς, ταυτόχρονα. Στην πραγματικότητα, ο Άννας υπήρξε αρχιερέας απ' το 6 μ.Χ. έως το 15 μ.Χ., ενώ ο Καϊάφας που ήταν γαμπρός του, απ' το 18 μ.Χ. έως το 36 μ.Χ. Ενδιάμεσά τους, τη θέση κατείχαν άλλοι τρεις αρχιερείς, που όμως δεν διασώθηκαν τα ονόματά τους. Η περίφημη απογραφή πάλι, δεν έγινε το 1 μ.Χ. μα το 6 μ.Χ. Δέκα ολόκληρα χρόνια, δηλαδή, ύστερα απ' τον θάνατο του Ηρώδη του Μεγάλου, ο οποίος πέθανε αποδεδειγμένα το 4 π.Χ. Η τετραρχία «Αμπιλινία», τέλος, που ο «Λουκάς» τη χαρίζει απλόχερα σε κάποιον Λυσανία, θα πρέπει να υπήρξε μόνο στα όνειρά του. (Ιστορικά γνωρίζουμε τον Λυσανία, τον βασιλιά της Χάλκης, που εκτελέστηκε με διαταγή της Κλεοπάτρας. Όπως καταλαβαίνουμε, είναι αδύνατον να ταυτιστεί με τον Λυσανία του Λουκά. Ο Ευσέβιος της Καισαρείας, στην προσπάθειά του να διασώσει το κύρος των ιστορικών αναφορών που παραθέτουν τα «Ευαγγέλια», χαρακτηρίζει τον Λυσανία

ως γιο του Ηρώδη του Μεγάλου, κάτι δηλαδή που είναι καθαρή μυθοπλασία).

Μιλήσαμε για τις αντεγκλήσεις που αντανakλούν τα κείμενα των «Ευαγγελίων». Οι αντεγκλήσεις τούτες, είναι εμφανέστατες σε κάθε χριστιανικό κείμενο. Υπάρχουν ακόμα και σ' αυτή τη σύνθεση των τριών παλαιότερων χειρόγραφων της «Καινής Διαθήκης». Στον «Σιναϊτικό Κώδικα», στον «Κώδικα του Βατικανού» και στον «Αλεξανδρινό Κώδικα».16

Το κυριαρχικό στοιχείο στα «Ευαγγέλια», είναι η ιδέα του Θεού που πεθαίνει κι ανασταίνεται. Μια τελετουργία λύτρωσης λοιπόν. Οι ανθρωποθυσίες τούτες, απεικονίζουν την κοινή σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης πίστη, για τον Θεό που πεθαίνει κι ανασταίνεται.

Η παλιότερη μαρτυρία που διαθέτουμε για «Ευαγγέλια» κι «Ευαγγελιστές», είναι αυτή του Παπία, διασωσμένη μέσα απ' τα έργα των Ειρηναίου, Ευσέβιου κ.λπ. Ο Παπίας, (80-160), που χρημάτισε επίσκοπος της Φρυγίας, γνωρίζει μόνο τα «Ευαγγέλια» των «Μάρκου» και «Ματθαίου». Ακόμα χειρότερα, λίγα χρόνια αργότερα ο Ιουστίνος (100-165 μ.Χ.) γνωρίζει ένα μόνο «Ευαγγέλιο», που τ' ονομάζει «Αναμνήσεις των Αποστόλων». Πολλοί θεολόγοι, στην προσπάθειά τους να σώσουν τις «επίσημες» χρονολογήσεις της Εκκλησίας, ταυτίζουν το κείμενο που αναφέρει ο Ιουστίνος, με το λεγόμενο «Ευαγγέλιο των Εβραίων». Το τελευταίο, υποτίθεται ότι αποτελεί το αρχικό πρόπλασμα του «Κατά Ματθαίον».

Το ότι τα «Ευαγγέλια» των «Λουκά» και «Ιωάννη», δεν αναφέρονται γύρω στο 150 μ.Χ., σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνει ότι δεν έχουν γραφτεί ακόμα. Η «Αποκάλυψις» λ.χ., που σύμφωνα με τις νεώτερες ερμηνείες είναι το πρώτο γραπτό μνημείο του Χριστιανισμού, ακόμα και στα τέλη του 3ου αιώνα, απουσιάζει απ' τα έργα αρκετών «πατέρων». Η απουσία των δυο «Ευαγγελίων» απ' τις αναφορές του 150 μ.Χ., απλά τονίζει τη διαμάχη που υπήρχε στους χριστιανικούς κόλπους, γύρω απ' το ποιά κείμενα θα μπουν στον «Κανόνα».

Ο πρώτος που μιλάει για τα «Ευαγγέλια» των «Λουκά» κι «Ιωάννη», είναι ο Ειρηναίος (130-200), που γράφει στην τελευταία δεκαετία του 2ου αιώνα. Ο Ειρηναίος ήταν επίσκοπος της Λυών. Απ' ό,τι δείχνουν τα πράγματα, πριν απ' τον Ειρηναίο κι ο «αιρετικός» Μαρκίων έκανε λόγο για τους «Λουκά» κι «Ιωάννη».

Χαρακτηριστικό των διχογνωμιών, γύρω απ' την εγκυρότητα των «Ευαγγελίων», είναι και το εξής: Στα 1958, βρέθηκε κοντά στο Κουμράν της Νεκράς Θάλασσας, ένα αντίγραφο μιας επιστολής του Κλήμη της Αλεξάνδρειας, προς κάποιον

Θεόδωρο. Σ' αυτήν, του εμπιστεύεται ότι το «Ευαγγέλιο» του «Μάρκου», φυλάγεται κρυμμένο στην εκκλησία της Αλεξάνδρειας, γιατί προβαίνει σε πολλές αποκαλύψεις. Αλλά ο Κλήμης, δεν διευκρινίζει τι εννοεί. Γιατί το κρύβουν; Τί είναι αυτό που θα μπορούσε να θεωρηθεί επιλήψιμο στον «Μάρκο»; Πιθανότατα, το πρόβλημα δεν έχει σχέση με ορισμένα αποσπάσματα του «Μάρκου», μα με το σύνολό του. Κι αυτό, γιατί με το «Μάρκο» εγκαινιάζεται η περίοδος της άμεσης εβραιοποίησης του Θεού-Χριστού. Τούτη η εβραιοποίηση όμως, συνάντησε οξύτατες αντιδράσεις απ' τους λειτουργούς της αρχικής χριστιανικής θεώρησης. Απ' ό,τι φαίνεται, τη στιγμή που ο Κλήμης γράφει την επιστολή του, οι «Ρωμαίοι-χριστιανοί» έχουν το πάνω χέρι στην Αλεξάνδρεια.

Το σύνολο των ερευνητών, θεωρεί το Ευαγγέλιο του «Μάρκου» ως το αρχαιότερο απ' όλα τα «Ευαγγέλια». Ο πρώτος που εξέφρασε τούτη τη γνώμη, ήταν ο Βάισε («Critique des Evangiles»). Το σημείο εκκίνησής του, στάθηκε η απουσία απ' τον «Μάρκο», όλων των σχετικών με τη γέννηση του «Ιησού». Πράγματι, ο «Μάρκος» αρχίζει την αφήγησή του, με τον «Ιησού» σε ώριμη ηλικία, να βαπτίζεται στα νερά του Ιορδάνη, απ' τον Ιωάννη τον «Πρόδρομο». Πρόκειται για μια εξιλαστήρια τελετή, γνώριμη στους λαούς της Ανατολής, που σε μερικά μέρη διατηρείται ακόμη.

Ο Στίβενσον («The four Christian Gospels») πιστεύει, πως το αρχικό κείμενο του «Μάρκου», δεν πρέπει ν' ανέφερε, παρά ελάχιστα, για την επίγεια ζωή του «Ιησού». Τόσα, όσα κι οι άλλες θρησκείες της εποχής απέδιδαν στους θεούς τους. Την ίδια γνώμη, εκφράζει κι ο Κράους («The myth of Jesus»). Προσθέτει, μάλιστα, πως «ο πρωτο-Μάρκος», αποτελούσε προπαγανδιστική απολογία των χριστιανών, στις δυσφημιστικές επιθέσεις των «εθνικών» συγγραφέων. Κι οι δυο τους, όμως, ξεκινάνε απ' τη δεδομένη για όλες τις σχολές βάση, πως ο «Μάρκος» είναι το αρχαιότερο Ευαγγέλιο. Αλλά όλοι τους παρακάμπτουν μια απλή αλήθεια. Αν ο «Μάρκος» δεν έλεγε τίποτα για την επίγεια ζωή του «Ιησού», τότε δεν θα το έβαζαν στον «Κανόνα». Θα το αντικαθιστούσαν μ' ένα απ' τα πολλά «Ευαγγέλια», που γνωρίζουμε ότι κυκλοφορούσαν στους πρώτους αιώνες.

Το «Κατά Ματθαίον» απηχεί την κύρια προσπάθεια εβραιοποίησης του Χριστιανισμού. Ο Επιφάνιος της Σαλαμίνας της Κύπρου (315-403), μας πληροφορεί πως οι χριστιανοί της Ιουδαίας το προτιμούσαν, γιατί ήταν το μόνο που είχε γραφτεί στα Εβραϊκά. Στον «Ματθαίο», υπάρχει μια καθαρά κατασκευασμένη γενεαλογία του «Ιησού». Τα ονόματα είναι έτσι τοποθετημένα, ώστε να σχηματίζουν τρεις φορές τον αριθμό 14. (Κατά Ματθαίον, 1: 17). Εκείνο που

προξενεί ερωτηματικά, είναι το γιατί, τόσο ο «Ματθαίος», όσο κι οι χριστιανοί, προσπαθούν ν' αποδώσουν βασιλική καταγωγή στον «Ιησού»; Για ποιόν λόγο κάθονται και σκαρώνουν ολόκληρες γενεαλογίες, προκειμένου να του δώσουν άμεση σχέση με τον Δαβίδ; Η σύντομη απάντηση είναι, πως η απόδοση βασιλικής καταγωγής στον «Ιησού», προορίζεται σαν αντίδοτο στη λατρεία, απ' τον απλό λαό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, στους αυτοκράτορες γενικά, στον Νέρωνα ειδικότερα.

Στον «Ματθαίο», τα μυθολογικά στοιχεία κατέχουν κυριαρχικό ρόλο. Λ.χ. ο τερατώδης αυτοσχεδιασμός των συντακτών του, που θέλει τον Ηρώδη σφαγέα νηπίων (Κατά Ματθαίον, 2: 16-18). Η φήμη αυτή δεν επικυρώνεται από πουθενά. Ούτε απ' τον Φλάβιο Ιωσήφ, που όταν πρόκειται να παρουσιάσει τα εγκλήματα του Ηρώδη γίνεται αρκετά λεπτολόγος, ούτε κι απ' τον αγιογράφο του Ηρώδη, Νικάνορα, που δεν θα έχανε την ευκαιρία να τον δικαιολογήσει, αν όντως είχε κάνει μια παρόμοια πράξη.

Στον «Ματθαίο», κάθε επεισόδιο απ' τη ζωή του «Ιησού», προορίζεται για να «πληρωθεί» κάποια προφητεία της «Παλαιάς Διαθήκης». Στην προκειμένη περίπτωση αυτή του Ιερεμία (31: 15-17): *«Ούτω λέγει Κύριος φωνή ηκούσθη εν Ραμά. Θρήνος, κλαυθμός, οδυρμός. Η Ραχήλ κλαίουσα τα τέκνα αυτής, δεν ήθελε παρηγορηθή διά τα τέκνα αυτής, διότι δεν υπάρχουν. Ούτω λέγει Κύριος. Παύσον την φωνήν σου από κλαυθμού και τους οφθαλμούς σου από δακρύων. Διότι το έργον σου θέλει ανταμειφθή, λέγει Κύριος, και θέλουσιν επιστρέφει εκ της γης του εχθρού. Και είναι ελπίς εις τα έσχατά σου, λέγει Κύριος και τα τέκνα σου θέλουσιν επιστρέφει εις τα όρια αυτών»*. Το απόσπασμα αυτό αναφέρεται στην κατάληψη της Ιερουσαλήμ τον Ιούλιο του 587 π.Χ., από τον στρατηγό του Ναβουχοδονόσορα, Νεβουζορντάν, που είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά 600.000 περίπου Εβραίων στη Βαβυλώνα. Η «προφητεία» του Ιερεμία -που κάθε άλλο παρά προφητεία είναι, δεδομένου πως η επιστροφή στην Ιουδαία γίνεται το 536 π.Χ., ενώ το βιβλίο του δημιουργείται γύρω στα 500 π.Χ.- με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να συσχετιστεί με τη «σφαγή των νηπίων». Μόνο σχιζοφρενείς επιχειρούν κάτι τέτοιο.

Αυτό το κατάλαβαν σύντομα οι νεώτεροι απολογητές του Χριστιανισμού. Απ' τις απαρχές ήδη της έρευνας για το χριστολογικό, φρόντισαν να μεταφέρουν το θέμα στο συμβολικό πεδίο. Έτσι, μαθαίνουμε πως τα Ευαγγέλια δεν κάνουν ιστορία, μα συμβολική μεταφυσική.

Το «Κατά Λουκάν», εμφανίζεται στα μέσα με τέλη του 2ου αιώνα. Ο Ευσέβιος, μας

μεταφέρει μερικά αποσπάσματα απ' το έργο ενός Ηγήσιππου, «Υπομνήματα εκκλησιαστικών πράξεων». Σ' ένα απ' αυτά, ο Ηγήσιππος, βάζει τον Ιάκωβο τον Μικρό να ψιθυρίζει, τη στιγμή που ξεψυχάει, ύστερα απ' τον λιθοβολισμό που του επέβαλε το εβραϊκό δικαστήριο, τα πιο κάτω: «Κύριε Θεέ πάτερ, άφες αυτοίς ου γαρ οίδασιν τι ποιούσιν». Την ίδια ακριβώς φράση όμως, χρησιμοποιεί κι ο «Λουκάς», όταν κάνει λόγο για τις τελευταίες στιγμές του «Ιησού». (Κατά Λουκάν, 3: 34). Τούτη η φράση, υπάρχει επίσης και στις «Πράξεις των Αποστόλων». Εκείνος που την εκστομίζει αυτή τη φορά, είναι ο «πρωτομάρτυρας Στέφανος» (Πράξεις Αποστόλων, 7: 60). Υποτιθέμενος συντάκτης και των «Πράξεων», είναι ο «Λουκάς». Ο Ηγήσιππος, πρέπει να έγραψε τα τελευταία 20 χρόνια του 2ου αιώνα. Αναφέρεται σαν επίσκοπος της Ρώμης, ύστερα απ' τον Ελευθέριο, που γνωρίζουμε πως χρημάτισε στην ίδια θέση απ' το 175 έως το 189 μ.Χ.

Ο Τερτυλλιανός (160-226 μ.Χ.) υποστηρίζει στο «Κατά Μαρκίωνος», ότι ο αληθινός συγγραφέας του «Κατά Λουκάν», είναι ο «Παύλος» κι όχι ο «γραμματέας» του «Λουκάς». Φαίνεται πως ο Τερτυλλιανός ωθείται σ' αυτή τη γνώμη, επειδή θέλει να διασώσει το κλονισμένο, εκείνη την εποχή, κύρος του «Παυλιανισμού». Το ωραίο είναι, πως η άποψή του υποστηρίχτηκε από κάμποσους θεολόγους που ανέτρεξαν στη φράση του «Παύλου», για το «Ευαγγέλιό μου» (Προς Ρωμαίους, 1: 16 & 16: 25). Οπωσδήποτε όμως, το θέμα δεν αντέχει σε σοβαρή συζήτηση.

Σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση, το «Κατά Λουκάν» εκθέτει τα κηρύγματα του «Παύλου», με τον ίδιο τρόπο που το «Κατά Μάρκον», εκθέτει τη διδασκαλία του «Πέτρου». Τούτη την άποψη πρέπει να την αντιμετωπίσουμε με μεγαλύτερη σοβαρότητα, απ' όση προδιαθέτει η αφελής διατύπωσή της. Σημαίνει, πως -αφαιρώντας τις ανοησίες για «Πέτρους» και «Παύλους»- το κάθε «Ευαγγέλιο», ήταν προϊόν των ζυμώσεων ενός συγκεκριμένου χώρου. Στον ίδιο χώρο απευθυνόταν κιόλας. Στον «Λουκά» π.χ., διαπιστώνουμε πως τόσο το ύφος, όσο κι η γλώσσα του, συγγενεύουν άμεσα με τη λογοτεχνική αττική διάλεκτο της εποχής. Οι δε χρονολογήσεις που δίνει στα διάφορα περιστατικά, έχουν σαν βάση τα γεγονότα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ταυτόχρονα το μέρος πού αφορά τη δράση του «Ιησού» στη Παλαιστίνη, είναι ελάχιστο. Ηλίου φαινότερο ότι απευθυνόταν σ' «εθνικό» ακροατήριο. Τούτο επιβεβαιώνεται, αν το συσχετίσουμε με τις κατηγορίες που εκτοξεύτηκαν κατά καιρούς, ενάντια στη «παυλιανική» προσέγγιση των «ειδωλολατρικών» πληθυσμών.

Το πλέον χαρακτηριστικό σημείο του «Κατά Λουκάν», που δικαιώνει αυτή τη θέση,

είναι η διαφορετική απ' τον «Ματθαίο» γενεαλογία, που αποδίδει στον «Ιησού». Η αντίφαση, ανάμεσα στις δυο γενεαλογίες είναι πλήρης. Ο «Ματθαίος» δίνει 40 ονόματα, ενώ ο Λουκάς 55. Εκτός αυτού, δεν συμπίπτει ούτε ένα όνομα. Πολλοί εκκλησιαστικοί άντρες, δοκίμασαν να μπαλώσουν τα πράγματα, με γελοίες προφάσεις. Η πιο γελοία, σίγουρα, είναι εκείνη του Ιούλιου του Αφρικανού, όπως εκφράζεται σε μια επιστολή του προς τον Αριστείδη (2ος αιώνας). Σ' αυτήν, επικαλείται ένα απόσπασμα απ' το βιβλίο των νόμων του Ισραήλ, το «Δευτερονόμιον» (25: 5-6). Σύμφωνα με το απόσπασμα, το νεογέννητο ενός νεκρού πατέρα, χρεωνόταν στον αληθινό του γονιό, όταν πέθαινε. Όσο ζούσε όμως, έφερνε τ' όνομα εκείνου που το είχε υιοθετήσει. Ο Αφρικανός, επιχειρεί μ' ανόητες ακροβασίες, να εμφανίσει όλες τις προμάμμες του Ιησού, χήρες ή άτεκνες. Γι' αυτόν τον λόγο, όλες τους παντρεύονται τους αδελφούς των αντρών τους, προκειμένου να τεκνοποιήσουν!

Αλλά και η κριτική που επιχειρούν οι περισσότεροι ερευνητές πάνω στο θέμα, δεν είναι λιγότερο ρηχή, απ' αυτήν του Αφρικανού. Το να λέμε πως η διαφορά στις γενεαλογίες οφείλεται σε απλό μη συγχρονισμό, είναι σκέτη ανοησία. Εν πάση περιπτώσει δεν οδηγεί πουθενά. Η Εκκλησία είχε ένα τεράστιο χρονικό διάστημα στη διάθεσή της, για να εναρμονίσει τα κείμενα, Το γιατί δεν το έκανε, οφείλεται στο ότι η εβραιοποίηση του Χριστιανισμού, συνάντησε μεγάλες αντιδράσεις απ' τους οπαδούς του αρχέγονου ρωμαϊκού Χριστιανισμού. Αυτό που τελικά συνέβη, ήταν ένας συμβιβασμός των δυο τάσεων. Συμβιβασμός, που απεικονίζεται τέλεια στα κείμενα του «Κανόνα».

Μια άλλη διαφωνία μεταξύ των «Λουκά» και «Ματθαίου», εκδηλώνεται στη χρονολογία γέννησης του «Ιησού». Στον «Ματθαίο» γεννιέται την εποχή του Ηρώδη του Μεγάλου. Δηλαδή το 5 π.Χ., εφόσον ξέρουμε ότι ο Ηρώδης πέθανε το 4 π.Χ. Στον «Λουκά» (2: 1-7) γεννιέται την εποχή της απογραφής που διέταξε ο κυβερνήτης της Συρίας, Κυρήνιος. Με άλλα λόγια, το 6 μ.Χ., 11 χρόνια αργότερα!

Κι εδώ τα αίτια της διαφωνίας, πρέπει ν' αναζητηθούν στις διαφορετικές κοινωνικοίδεολογικές τοποθετήσεις των δυο «Ευαγγελιστών». Ο «γνήσιος Εβραίος» «Ματθαίος», τοποθετεί τη γέννηση του «Ιησού» στις μέρες του Ηρώδη, μόνο και μόνο για να σπιλώσει, με τη σφαγή των νηπίων που του αποδίδει, τους Ισραηλίτες μονοθεϊστές που τον στηρίζουν. Ας ληφθεί υπ' όψιν πως ο Ηρώδης είχε ιδουμαϊκή καταγωγή. Κατά συνέπεια, καταπίεζε τους γηγενείς Εβραίους. Ο «Λουκάς», απ' τη μεριά του, μετατοπίζει 11 χρόνια τη γέννηση του «Ιησού», σε μια προσπάθεια διάψευσης του «Ματθαίου». Κι αυτό, γιατί η φήμη για τη σφαγή,

βάζει σε δοκιμασία -με το να διατρανώνει την κρατική δολοφονικότητα- και το συντηρητικότερο χριστιανικό ιερατείο, του οποίου τα μέλη προέρχονται αποκλειστικά απ' την αριστοκρατία. Ο «Λουκάς», παρουσιάζει τον «Ιησού» να γεννιέται επί των ημερών του Ρωμαίου Κυρήνιου, που κρατά «μια υπέροχη στάση, απέναντι στον νέο κυρίαρχο του κόσμου». Δεν τον ζηλεύει, ούτε και προσπαθεί να τον ξεπαστρέψει διατάσσοντας μια παρόμοια σφαγή.

Κλείνοντας το θέμα του «Λουκά», ας σημειώσουμε πως τ' αρχικό του κείμενο έχει γνωρίσει μεγάλες παραχαράξεις. Παραχαράξεις, που καθρεφτίζουν τέλεια τ' ανεβοκατεβάσματα των διαφόρων τάσεων, στην ηγεσία της Εκκλησίας του 3ου και 4ου αιώνα. Μέχρι σήμερα, έχουν βρεθεί περισσότερα από 3.000 εδάφια του με διαφορετική διατύπωση. Άλλωστε, το ότι η Εκκλησία των πρώτων αιώνων επιδίδονταν σε πλαστογραφήσεις, τ' ομολογούν κι οι ίδιοι οι ηγέτες της. Λ.χ. ο Ωριγένης, που σημειώνει: *«Ει μεν μη περί άλλων πολλών διαφωνία ην προς αλληλα των αντιγραφών είναι πάντα· τα κατά Ματθαίον μη συνάδουν αλλήλοις, ομοίως δε και τα λοιπά ευαγγέλια, νυν δε, δηλονότι πολλή γέγονεν η αντιγράφων διαφορά, είτε από ραθυμίας τινών αντιγραφών, είτε από τόλμης τινών μοχθηρός διαθέσεως των γραφομένων, είτε από των τα εαυτοίς δοκούντα εν τη διορθώσει προστεθέντων ή αφαιρουμένων»* («Υπόμνημα εις Ματθαίον»). Ο Ρουφίνος πάλι, μεταφράζοντας στα Λατινικά, απ' τα Ελληνικά, το έργο του Ωριγένη «Περί Αρχών», παραδέχεται ότι: *«Κάθε φορά που συναντούσα στο ελληνικό πρωτότυπο κάποιο σκανδαλώδες εδάφιο, το διασκεύαζα, το μίκραινα, ή και το αφαιρούσα ακόμα, ώστε ο αναγνώστης να μη συναντάει τίποτα, που να του κλονίζει την πίστη»* («Principatibus»). Ο Ειρηναίος γνωρίζοντας από πρώτο χέρι τις παραποιήσεις που γίνονται, ικετεύει τους μελλοντικούς αντιγραφείς του: *«Να παραβάλεις το αντίγραφο σου με το αρχικό τούτο κείμενο κι ακόμα μη παραλείψεις να μεταφέρεις στο αντίγραφο αυτή μου την παράκληση»* («Έλεγχος και ανατροπή της ψευδωνύμου γνώσεως»). Ενδεικτικό είναι και το ακόλουθο κομμάτι του 2ου αιώνα: *«Άκουσα μερικούς να λένε ότι δεν πιστεύουν σ' αυτά που γράφει το Ευαγγέλιο, αν δεν τα δουν γραμμένα στα πιο αρχαία κείμενα. Όταν τους απαντούσα πως τα ίδια λέγαν κι αυτά, μου λέγανε: “Απόδειξέ το”»* (Επιστολή Ιγνάτιου προς Φιλαδελφείς).

Το τελευταίο από τα «Ευαγγέλια», το «Κατά Ιωάννην», προοριζόταν για τις ελληνορωμαϊκές μάζες της ρωμαϊκής περιφέρειας. Οι μάζες αυτές κατείχαν, ούτως ή άλλως, ένα κάποιο επίπεδο γνώσης. Εδώ, αρκετά απ' τα γραφόμενα των «συνοπτικών», ανασκευάζονται ή αφαιρούνται. Ο Κλήμης το χαρακτηρίζει σαν ένα

«πνευματώδες» «Ευαγγέλιο», δημιούργημα μιας μεγάλης έμπνευσης του «Ιωάννη».

Τα πρώτα λόγια του «Ιωάννη», αποτελούν ένα κράμα εβραιοελληνίζουσας φιλοσοφικής έκφρασης, όμοιας μ' εκείνη που χρησιμοποιούσαν ο Φίλωνας κι οι Αλεξανδρινοί Εβραίοι. *«Εν αρχή ην ο λόγος και ο λόγος ην προς τον Θεόν και Θεός ην ο λόγος. Ούτος ην εν αρχή προς τον Θεόν. Πάντα δι' αυτού εγένοντο και χωρίς αυτόν εγένετο ουδέ εν ο γέγονεν»* (1: 1-4).

Οι συντάκτες του «Κατά Ιωάννην», γνωρίζουν άριστα την εβραϊκή θρησκευτική φιλολογία και φιλοσοφία. Εκτός αυτού όμως, χειρίζονται θαυμάσια και την ελληνική γλώσσα. Αναμφίβολα, πρόκειται για Εβραίους της διασποράς. Ποιάς περιοχής; Αν κρίνουμε απ' το φιλωνικό ύφος του, μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι πρόκειται για Εβραίους της Αλεξάνδρειας. Αυτό όμως, μας βάζει σ' αρκετές σκέψεις, ως προς την ηλικία τούτου του «Ευαγγελίου», που γενικά θεωρείται ως το νεώτερο της «Καινής Διαθήκης». Κι αυτό, γιατί ο Φίλωνας έζησε γύρω στα 30 π.Χ.-55 μ.Χ. Κατά συνέπεια, το «Κατά Ιωάννην», θα πρέπει να γράφτηκε στα τέλη, περίπου, του 1ου αιώνα.

Οι ιδέες του Φίλωνα ήταν αρκετά δημοφιλείς στους χριστιανικούς κύκλους των πρώτων αιώνων. Ο «άγιος» Αμβρόσιος τον θεωρούσε σαν έναν απ' τους δημιουργούς της χριστιανικής «ιδεολογίας». Οι ιδέες του Φίλωνα, που οξυδερκέστατα ο Ένγκελς τον αποκαλεί «πατέρα του Χριστιανισμού», περιστρέφονται γύρω απ' την ακόλουθη κεντρική θεώρηση: Ο Θεός είναι απόλυτος κι αιώνιος· επιβλέπει τον κόσμο μ' ενδιαμέση κατάσταση τον γιο του, τον «Λόγο»· ο «Λόγος» μεσιτεύει στον Θεό για χάρη των ανθρώπων. Οι άνθρωποι μπορούν να λυτρωθούν απ' τη σφραγίδα του προπατορικού αμαρτήματος, μόνο όταν ελευθερωθούν απ' τα δεσμά της «άθλιας ύλης». Ο «Λόγος» είναι πρωτογενής κι επομένως πανομοιότυπος με τον Θεό. Μια προέκταση του Θεού, με άλλα λόγια. Είναι αυτός που ικετεύει για χάρη της ανθρωπότητας. Αποτελεί το αρχέτυπο του ανθρώπου. Ο «κατ' εικόνα άνθρωπος και αρχέτυπο του αιτίου».

Στον «Ιωάννη», τούτη ακριβώς η θέση κυριαρχεί. Ο «Ιησούς» είναι ο «Λόγος» που ενανθρωπίζεται και μέσω της «θυσίας» του, μεσιτεύει στον Θεό για τους ανθρώπους. Με λίγα λόγια, στον αρχικό «Ιωάννη», ο «Ιησούς» έχει μια καθαρά μεσσιανική υπόσταση, κατά πολύ απομακρυσμένη από τη μετέπειτα ανθρωποποίησή του.

Ενισχυτικό της αρχαιότητας του «Κατά Ιωάννην», είναι κι η ανακάλυψη του «άγνωστου Ευαγγέλιου» στα 1935. Πρόκειται για δυο πάπυρους που το κείμενό τους προσδιορίζεται πως έχει γραφτεί γύρω στα 160 μ.Χ. Περιέχει αποσπάσματα από τρία άγνωστα σε μας «Ευαγγέλια». Η φιλοσοφική δομή αυτών των αποσπασμάτων, καθώς και το ύφος διατύπωσής τους, συγγενεύουν πάρα πολύ με το γενικό κλίμα του «Κατά Ιωάννην». Το πιθανότερο είναι, ότι πρόκειται για τρία διαφορετικά σχεδιάσματά του, που αργότερα συνενώθηκαν σ' ένα.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που συναντάμε στον «Ιωάννην», είναι και το εξής: Βάζει στο στόμα του «Θωμά» την ακόλουθη φράση, με την οποία υπονοεί τον «Ιησού»: «*Ο Κύριός μου και Θεός μου*» (20: 28). Απ' το Σουετώνιο όμως γνωρίζουμε, πως ο Δομιτιανός «κατόρθωσε» να επιβάλλει προς τους κυβερνήτες των ρωμαϊκών επαρχιών, την ίδια ακριβώς προσφώνηση προς το πρόσωπό του. Όλοι όσοι απευθύνονταν σ' αυτόν, είτε γραπτώς, είτε προφορικώς, ξεκινούσαν πάντα με τη φράση: «*Στον Κύριόν μου και Θεό*» («Οι δώδεκα καίσαρες»). Βλέπουμε λοιπόν, πως ο «Ιησούς» προσφωνείται με τον ίδιο τρόπο, που προσφωνείται κι ο αυτοκράτορας της Ρώμης. Αυτή η επισήμανση αποτελεί άλλη μια ατράνταχτη συνηγορία στην άποψη, ότι η απόδοση βασιλικής ταυτότητας στον «Ιησού», προοριζόταν σαν αντίβαρο στη λατρεία του αυτοκράτορα.

Μια καθαρά επιστημονική, όσο κι απροκατάληπτη ανάλυση των ντοκουμέντων, που έφερε στο φως η χριστολογική έρευνα δύο αιώνων, μας οδηγεί στα πιο κάτω συμπεράσματα. Ο «Ιησούς» που προβάλλει απ' τα 4 «Ευαγγέλια», είν' ένα υπερφυσικό ον, μια προχρι-σπανική θεότητα, που με το πέρασμα του χρόνου εξανθρωπίζεται.

Με σταθερή αυτή τη βάση, διαπιστώνουμε ότι τ' αρχαιότερο σε ηλικία στρώμα στο υλικό των «Ευαγγελίων», βρίσκεται αναμφίβολα στο τέταρτο «Ευαγγέλιο».

Η κυρίαρχη ως τα σήμερα εντύπωση, ήταν ότι το αρχαιότερο «Ευαγγέλιο» ήταν εκείνο του «Μάρκου». Κι αυτό, γιατί εκεί ο Ιησούς παρουσιάζεται πολύ πιο προσιτός κι ανθρώπινος απ' ό,τι στα υπόλοιπα. Τα θαύματα που αποδίδει στον «Ιησού», είναι σαφώς πιο περιορισμένα. Ο Καρλ Κάουτσκι, που στάθηκε ο γενάρχης μιας γενιάς μαρξιστών χριστιανολόγων, υπερθεματίζει για την αρχαιότητα του «Μάρκου» («Η καταγωγή του Χριστιανισμού»). Σ' αυτό ωθείται απ' τη βεβαιότητά του, πως ο Χριστιανισμός υπήρξε στο πρώτο του στάδιο η θρησκεία των καταπιεσμένων. Στα πλαίσια αυτής της σκέψης κινούμενος, επιχειρεί να παρουσιάσει τον αρχικό «Ιησού», σαν ένα συμπάσχοντα με τον απλό λαό, άνθρωπο.

Δυστυχώς γι' αυτόν και για τη συντριπτική πλειοψηφία των μαρξιστών που ακολούθησαν τη γνώμη του (επιχειρώντας έτσι να «παντρέψουν» τον Χριστιανισμό με τον Μαρξισμό), η άποψη αυτή δεν στηρίζεται πουθενά. Ο Χριστιανισμός ποτέ του δεν υπήρξε θρησκεία των καταπιεσμένων. Απεναντίας, δημιουργείται απ' τα πιο σάπια τμήματα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μ' έναν σαφέστατο στόχο: Να κονιορτοποιήσει κάθε διεκδίκηση των χαμηλών στρωμάτων...

Πηγή: Προσαρμοσμένα αποσπάσματα από το βιβλίο «Νέρων και Χριστός - Η αληθινή καταγωγή του Χριστιανισμού» του Νίκου Βεργίδη (Εκδόσεις «Arcadia»)